

Список використаної літератури

1. Бестюк І. Творчі інтенції міфопоетики й патопоетики на прикладі новели Івана Франка «Мавка». *Studia Methodologica : альманах* / укл. І. В. Папуша. Тернопіль : ТНПУ, 2008. Вип. 25 : Антропологія літератури : комунікація, мова, тілесність. С. 12–16.
2. Драганчук В. Образ Мавки у музичних інтерпретаціях драми-феєрії «Лісова пісня» Лесі Українки : погляд крізь призму первинної природної релігійності. *Музикознавчі студії інституту мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки та Національної музичної Академії України імені П. І. Чайковського*. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. Вип. 7. С. 53–72.

Напрямок 3. *Художня література: текст, контекст, інтертекст*

Ірма Келемен

здобувачка вищої освіти 3 року навчання за першим (бакалаврським) рівнем історико-філологічного факультету ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», м. Рівне

Науковий керівник: к.ф.н., доц. І. А. Саркісова

ДРАМАТУРГІЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ У КОНТЕКСТІ ЛІТЕРАТУРИ КІН.

ХІХ – ПОЧ. ХХ СТ.

Леся Українка відома як геніальна донька українського народу, краса і гордість нації, духовний лідер української Інтелігенції. Вона стала однією з центральних постатей української культури, піднявши її на європейський рівень. Постать письменниці поєднує в собі красу та складність, відображаючи багатогранність таланту та глибокий внесок у культурний розвиток України.

Леся Українка вважається одним з найбільших поетичних геніїв української літератури. Її талант виявляється у різноманітних жанрах – від поезії та драматургії до прози та публіцистики. Творчість письменниці відзначена надзвичайною майстерністю, глибоким емоційним змістом,

пройнята любов'ю до України, а сама вона стала символом боротьби за свободу та незалежність.

Українська література кінця XIX – початку XX століття – це період великого культурного перетворення, і Леся Українка посідає в цьому літературному процесі важливе місце. Вона не лише створила вражаючу кількість творчих доробків, а й вивела українську літературу на світову арену.

Особливе місце у творчості письменниці займає драматургія, яка є окремою сторінкою в історії української літератури, що відрізняється від її поетичної та прозової творчості. Драматична творчість Лесі Українки проявляє виняткове тематичне новаторство, гострі соціально-психологічні розбіжності, філософські узагальнення та поетичну пишність, пристрасно заперечуючи все вороже, реакційне, усталене в житті. Утвердження гуманістичних ідеалів здійснюється в творах поетеси під кутом зору неоромантизму, який прагне розширити права особистості, звільнити її від тиску натовпу. До кращих драматичних творів Лесі Українки відносять: «Одержима» (1901р.), «Осіння казка» (1905р.), «В катакомбах» (1905р.), «Кассандра» (1907р.), «У пущі» (1897–1909р.), «Адвокат Мартіан» (1911р.), «Лісова пісня» (1911р.), «Камінний господар» (1912р.), «Оргія» (1913р.) та інші.

До перших спроб драматичної творчості письменниці належить лірична поема «Одержима», в якій досліджувалося вчення Ісуса Христа про турботу до інших та своїх ближніх. Ця поема була написана на одному диханні тієї ночі, коли Леся Українка лежала біля ліжка смертельно хворого Сергія Мержинського, від якого відвернулися колишні товариші. Конфлікт між Міріам і Месією, головних героїв твору, авторка змальовує з помітним суб'єктивізмом. Месії довелося пережити глибоку самотність в останні дні свого земного життя, поки всі, особливо учні, не зрозуміли його характер. Міріам, яка любила Месію, не могла терпіти байдужості, лицемірства та недбалості тих, хто завдав Учителю такого болісного удару. Героїня, одержима піднесеним духом правдивої любові, не може прийняти проповіді Месії про любов до ворогів. Вона була жінкою, яка ненавидить всю брехню і тому була розлючена, що

навіть ті, кого вона вважала друзями Месії, особливо учні, не відчували Його болю.

Теми протистояння позитивних героїв, захисту правди, піднесення духу переможеного і байдужого натовпу пов'язують «Одержиму» з двома іншими творами цього жанру – «Вавилонський полон» і «На руїнах». Драматична поема «Вавилонський полон» зосереджена навколо Єлеазара, співака, якого зневажали одноплемінники за те, що він співав для своїх ворогів в обмін на буханець хліба. Але справжні пісні він зберіг для людей і піднімав ними їх дух. Драматична поема «На руїнах» – це твір із зображенням руїн поневоленого Єрусалиму. Ми дізнаємося про горе і розпач людей, які більше не мають даху над головою, їжі та одягу. Сонних людей ніби вбили, а поля, на яких вони знаходяться, вкриті трупами.

Зворушливим твором Лесі Українки є поема «В катакомбах», в якій зображено ранньохристиянський період, коли послідовники нової віри зазнають переслідувань імперської влади та натрапляють на критику в повсякденному житті через вплив рабського духу. Раб-неофіт не може погодитись із заявою єпископа про послух, а не засудження рабства. Згадується автором російська православна церква, яка була проти народно-визвольної боротьби і всіляко захищала імперську диктатуру.

Справжнім шедевром драматургії письменниці стала драма-феєрія «Лісова пісня». Цей твір стверджує, що боротьба за свободу є неодмінною умовою людського щастя, мужнього, доброго, самовідданого, в ім'я свободи і добробуту народу, який втілює мрії людини. У творі Леся Українка вирішує тривалі дилеми, такі як вірність і зрада, життя і смерть, любов і ненависть, пошуки правди і справедливості. Поетеса завжди любила народні легенди та пісні, записані матір'ю. Зібравши народну поезію, Леся вивчила напам'ять тексти та мелодії багатьох пісень. З глибоких і яскравих вражень від Батьківщини, від витоків польських вірувань, легенд, звичаїв, пісень народився 1911 року в Кутаїсі розкішний твір. Ідея цього твору виношувалася багато років і була написана за два тижні. Письменниця вклала у нього «цвіт душі» і вилила

зі свого серця «те, що не вмирає». «Лісова пісня» вражає мрійливою красою, ідейною глибиною, музикальністю мови. У драмі-феєрії з'являються два світи: світ природи та її міфічних істот і реальний світ зі звичайними героями. Головний герой «Лісової пісні» є представником людства і природи. Лукаш – простий хлібороб, який представляє людський світ. Мавка – дитя природи, лісова дівчина, яка закохується в Лукаша і вирішує йти до нього жити, залишаючи ліс, якому присвятила все своє життя, щоб бути з ним, незважаючи на те, що природа робить все можливе аби протистояти цьому.

Драматичні твори Лесі Українки вражають своєю глибиною, філософським підґрунтям та актуальністю тем, що досі цінуються як в українській, так і в світовій літературі. Твори письменниці – це справжній символ сили, гордості та духовності українського народу. Вони надихали і надихають не одне покоління митців та читачів, тому Леся Українка залишається вічним символом національної гідності та свободи.

Список використаної літератури

1. Драматургія Лесі Українки – найвищий злет творчого генія поетеси. URL: ukrlib.com.ua
2. Зеров М. Леся Українка. Твори : В 2 т. Київ : Дніпро, 1990. Т. 2. С. 359–401.
3. Українка Леся. Зібрання творів у дванадцяти томах. Київ : Наукова думка, 1975–1979. 696 с.
4. Якубський Борис Володимирович. Творчий шлях Лесі Українки. URL: ukrainka.name (Драматична творчість).

Напрямок 3. *Художня література: текст, контекст, інтертекст.*

Анастасія Лукаш

здобувачка вищої освіти 3 року навчання за першим (бакалаврським) рівнем філологічного факультету Запорізького національного університету,
м. Запоріжжя

Науковий керівник к.ф.н., проф. В.О.Кравченко